

Udvalgets synspunkter har under høringen fået støtte af Danske Billedautorer, medens Foreningen af Danske Kunstmuseer og Generaldirektoratet for P & T har udtalt sig kritisk. Kulturministeriet kan ud fra et generelt ønske om at styrke billedkunstnernes retsbeskyttelse tilslutte sig Ophavsretsudvalgets synspunkter.

Hovedformålet med bestemmelsen er at sikre informationsadgangen omkring kunststillinger og omsætning af kunstværker. Informationsmateriale, der fremstilles med hjemmel i forslaget til § 24, stk. 1, fx kataloger eller plakater, bør derfor kun produceres i et oplag, der svarer til opfyldelse af dette formål. Fremstilling af eksemplarer med henblik på almindeligt salg, som ligger uden for informationsformålet, er ikke omfattet af bestemmelsen.

Ved udtrykket »kataloger« forstås udstillingskataloger, som indeholder de efter forholdene fornødne fortegnelser over kunstsamlingens eller -udstillingens indhold. Der skal være tale om en publikation, som udgives og sælges eller foræres bort i forbindelse med udstillingen. Kataloger, der mere har karakter af egentlige kunstbøger, hvor artikelstof og illustrationer indtager en mere dominerende plads end det egentlige katalogstof, omfattes ikke af bestemmelsen. Gengivelse af kunstværker i sådanne publikationer vil dog efter omstændighederne kunne ske på grundlag af lovforslagets § 23, stk. 1, såfremt publikationen har karakter af en kritisk eller videnskabelig fremstilling.

Ved »meddelelser om udstilling eller salg« forstås navnlig annoncer og omtale i aviser, tidskrifter o.lign. om forestående salg eller udstillinger samt plakater, der har til formål at reklamere for en forestående eller igangværende udstilling mv. I disse tilfælde bør der for arrangøren være adgang til at reklamere for foranstaltningen, herunder i form af gengivelse af et eller flere af de udstillede kunstværker. Tilsvarende gælder for auktionskataloger o.lign. Bestemmelsen giver derimod ikke adgang til at gengive kunstværker som illustration til fx en artikel i et kunsttidskrift, blot fordi værket er eller vil blive genstand for udstilling eller salg.

Under de nordiske drøftelser har der været enighed om de nævnte præciseringer af kunstkatalogreglens anvendelsesområde.

Til stk. 2

Efter den gældende lovs § 25, stk. 2, 2. pkt., kan kunstværker afbildes, når de er varigt anbragt på eller ved en for offentligheden tilgængelig plads eller vej, men er kunstværket hovedmotivet, og udnyttes gengivelsen erhvervmæssigt, har ophavsmanden

krav på vederlag, medmindre det drejer sig om afbildning i aviser.

Forslaget til stk. 2 medfører, at den gældende tvangslicens for erhvervmæssig udnyttelse af de omfattede kunstværker erstattes af en eneret. Dette betyder også, at den hidtidige bestemmelse om fri afbildning i aviser ændres til en eneret. Herudover er der foretaget enkelte ændringer af redaktionel karakter.

Ophavsretsudvalget har i betænkning nr. 1197/1990 foreslået, at der tillægges ophavsmanden en eneret til gengivelse af et kunstværk i alle tilfælde, hvor kunstværket er hovedmotivet i gengivelsen, uden at der samtidig stilles krav om, at gengivelsen udnyttes erhvervmæssigt. Endvidere har udvalget foreslået, at den gældende undtagelse om afbildning i aviser udgår af bestemmelsen.

Kulturministeriet finder, at den af Ophavsretsudvalget foreslåede bestemmelse, hvorefter der skal gælde en eneret, såfremt kunstværket er hovedmotivet, vil kunne være byrdefuld for brugerne. Ministeriet finder, at den af udvalget foreslåede eneret vil medføre, at ophavsmandens samtykke i en del tilfælde også vil være påkrævet ved gengivelser af ikke-erhvervmæssig karakter af statuer, skulpturer o.lign. på offentlige pladser mv. Det skal i denne forbindelse bemærkes, at lovforslagets § 12 om eksemplar fremstilling til privat brug giver en vis adgang til for privatpersoner at fotografere eller tegne disse kunstværker, også selv om de er hovedmotivet.

Kulturministeriet kan tiltræde Ophavsretsudvalgets forslag om, at en erhvervmæssig udnyttelse bør være betinget af ophavsmandens samtykke og ikke kun – som tilfældet er efter gældende ret – udløse et vederlagskrav til ophavsmanden. Det foreslås derfor i stk. 2 at der for erhvervmæssige gengivelser, hvor kunstværket er hovedmotivet, skal gælde en eneret.

For ikke-erhvervmæssige gengivelser foreslås den gældende bestemmelse om fri udnyttelse opretholdt, dvs. at der hverken forudsættes samtykke fra ophavsmanden eller betaling af vederlag for sådanne gengivelser. Dette gælder også, selv om kunstværket er hovedmotivet.

I overensstemmelse med Ophavsretsudvalget foreslås det endvidere, at den gældende regel om fri gengivelse i aviser, der må betragtes som en erhvervmæssig udnyttelse, ikke videreføres. Kulturministeriet finder, at bestemmelserne i lovforslagets § 23, stk. 2 og 3, må antages at give tilstrækkelige muligheder for gengivelse af kunstværker i aviser og tidskrifter.

Under de nordiske drøftelser har der været enighed om den foreslåede ordning, hvorefter ophavsmanden skal have en eneret i tilfælde, hvor kunst-